

4

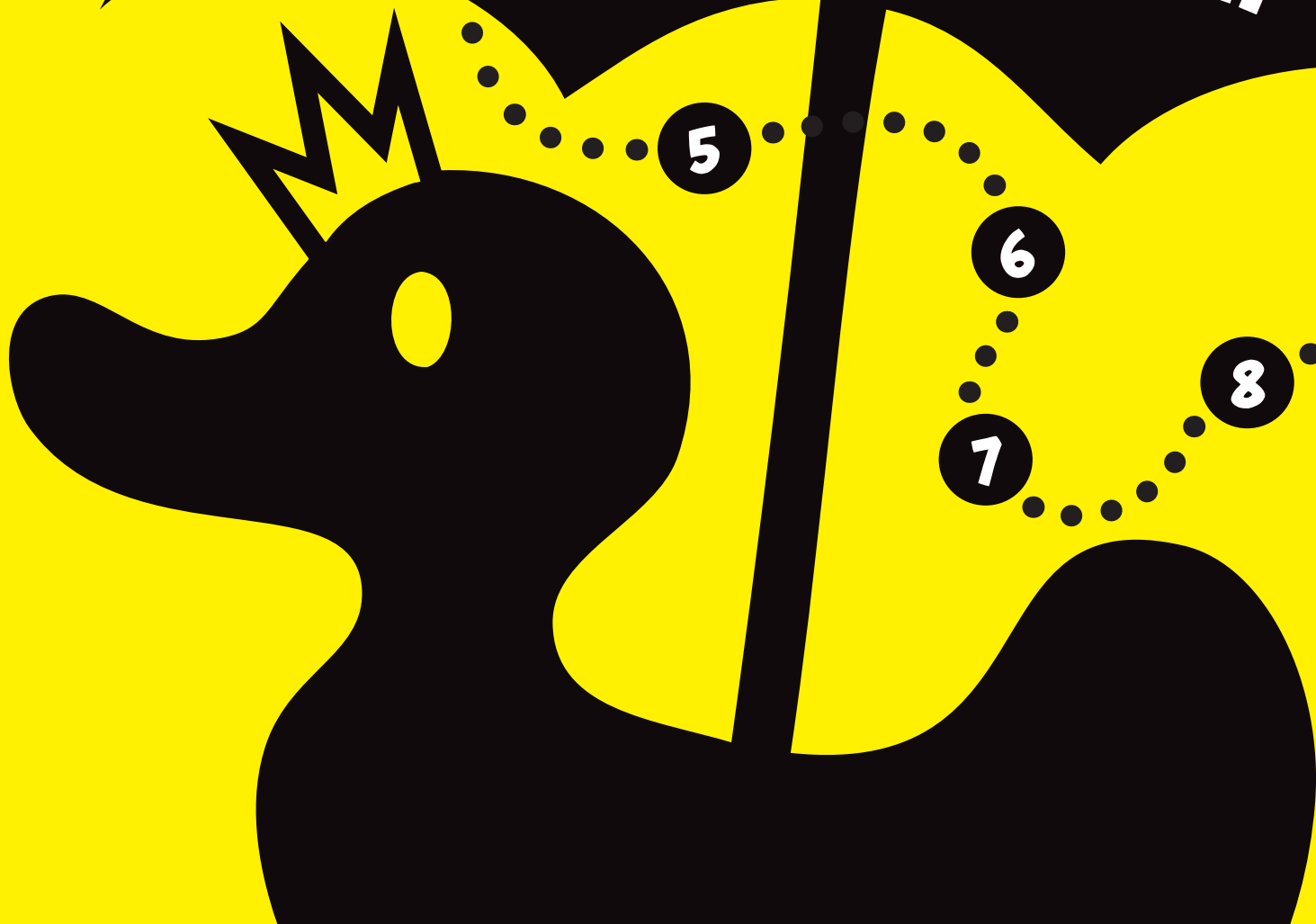
Planszówka od Złotej Kaczki!

5

6

7

8

**Projekt „Planszówka od Złotej Kaczki!”
sfinansowało m.st. Warszawa**

4

Planszówka od Złotej Kaczki!

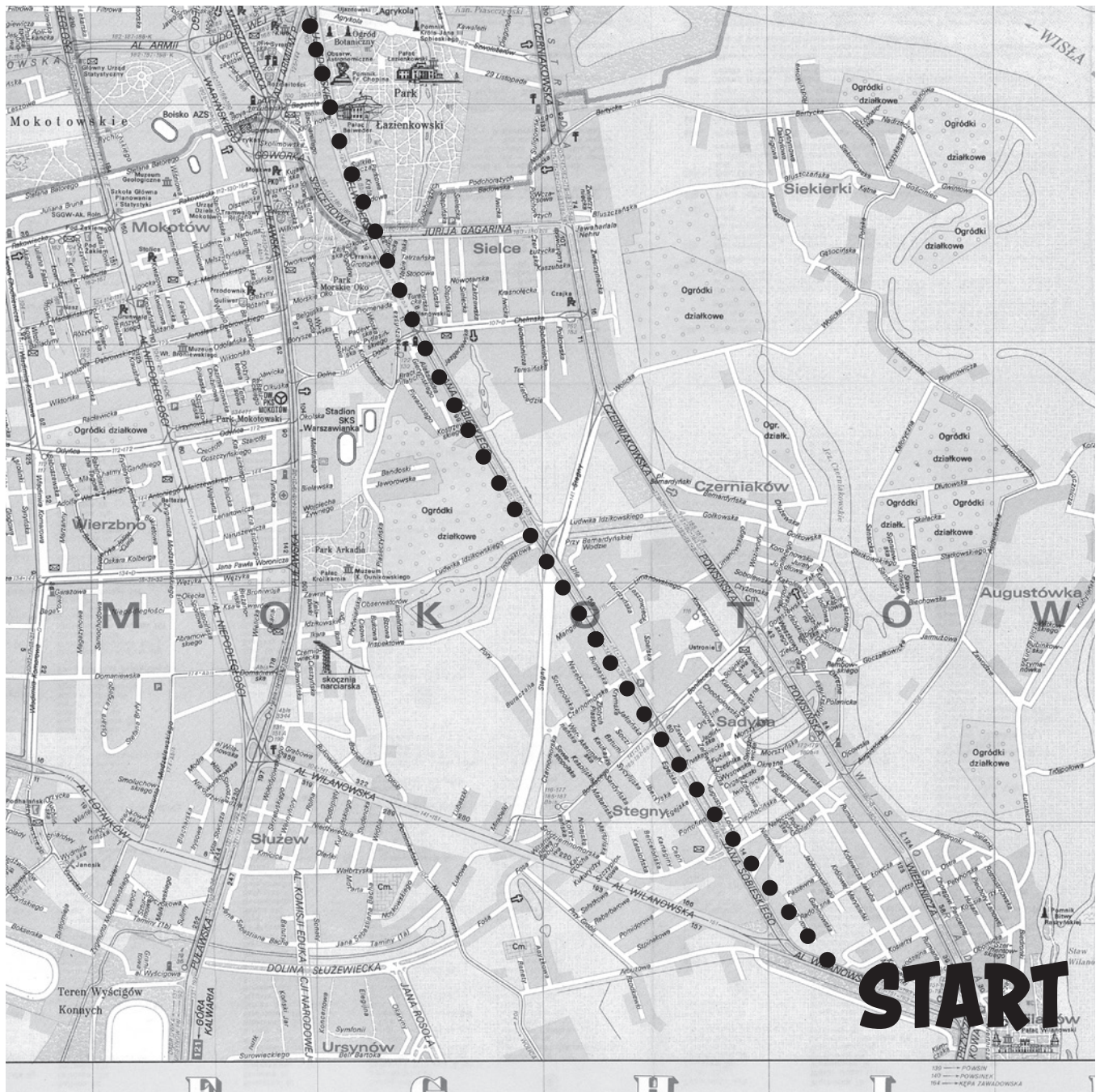
5

**Monika
Demczyńska
Paweł
Łoś**

8

Do małych i dużych Czytelników

TRAKT KRÓLEWSKI w Warszawie to dawny szlak, którym niegdyś podróżowali królowie i królowe, rzecz jasna nie na piechotę. Trakt nie jest ulicą – to raczej cały ciąg ulic, tradycyjnie łączących Zamek Królewski z pałacem w Wilanowie. Żeby lepiej poznać Trakt Królewski w Warszawie przygotowaliśmy dla Was – dużych i małych – grę planszową, której planszą jest ta książeczka. Gracze ścigają się od pałacu w Wilanowie do placu Zamkowego. Strona po stronie bieżą numerowane kolejno pola i od startu poczynając rzuca się kostką, następnie zaś przemieszcza o tyle pól, ile oczek na kostce wypadło. Na niektórych polach trzeba odpowiedzieć na pytanie lub dwa – kto nie odpowie, traci kolejkę! Odpowiedzi na pytania są na końcu książeczki. Aha – książeczkowe ilustracje można (a nawet powinno się) pokolorować, no i ponieważ to książeczka i trzeba przewracać strony, notujcie na jakiejś kartce kto na jakim polu się zatrzymał. Życzymy Wam miłej zabawy!

START

Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych „Złota Kaczka”

FRAGMENTY PLANU WARSZAWY Z 1977 ROKU

START

Na zachętę
– dodatkowy
rzut kostką!

1

2

Zwykłe
pole. Można
podrapać się
po nosie.

3

Ha! Ślizgawka
– cofasz się
o jedno pole.

4

Zwykłe pole,
ale blisko pałacu
w Wilanowie!

5

PAŁAC KRÓLA JANA III SOBIESKIEGO (choć podobno o królach nie mówi się po nazwisku) w Wilanowie przypomina kolorami jajecznicy na maśle i jest tak piękny, że chciałoby się go zjeść razem z ogrodem. Został wzniesiony w końcówce XVII wieku dla króla i jego uroczej małżonki, królowej Marysienki. **Spójrzcie na obrazek i odpowiedzcie na pytanie.**

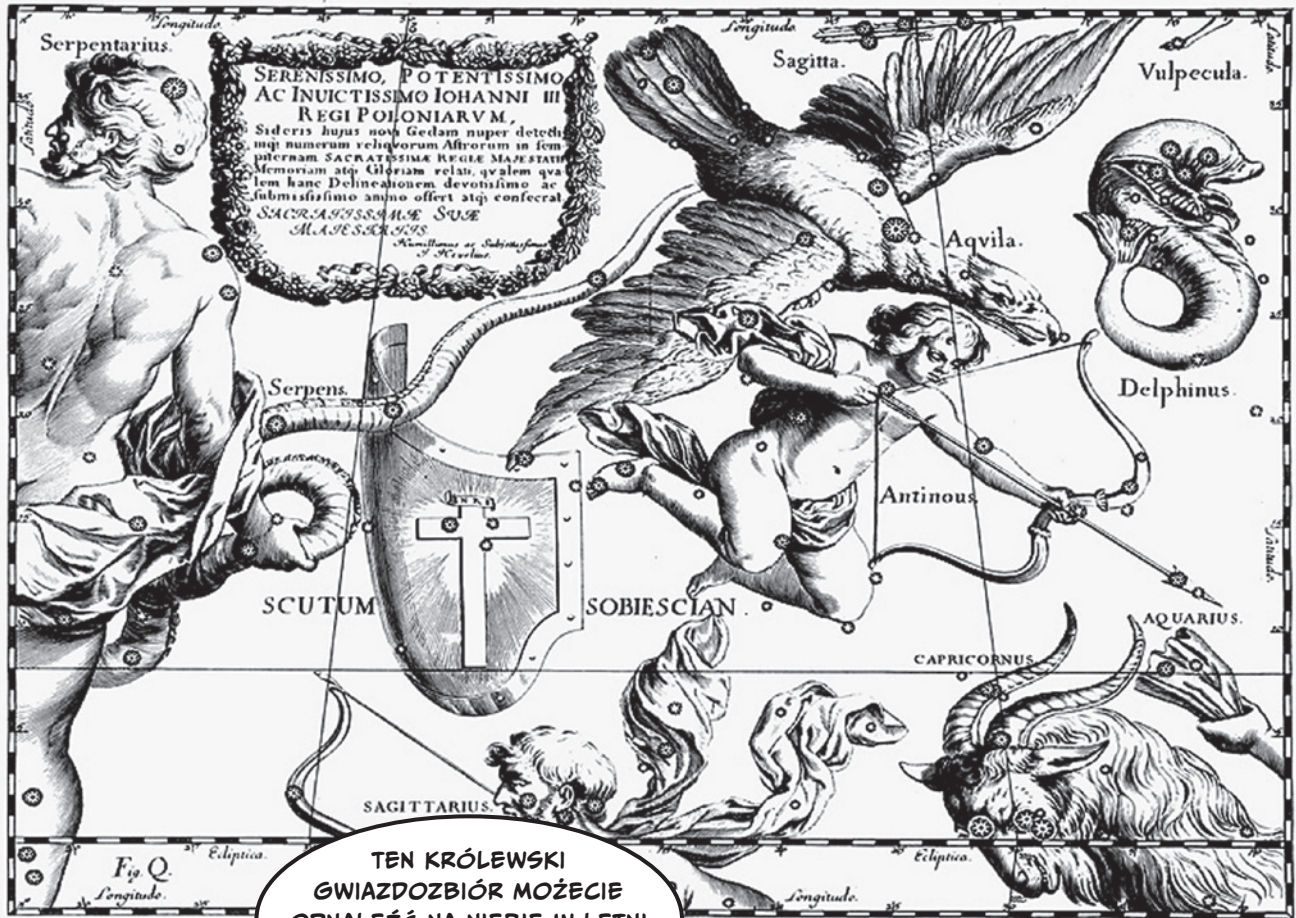
JAM JEST STANISŁAW KOSTKA POTOCKI, A MÓJ WIELGACHNY PORTRET NA KONIU JEST JEDNYM Z NAJCENNIJSZYCH OBRAZÓW W POLSKICH MUZEACH. NAMALOWAŁ GO W 1781 ROKU FRANCUSKI ARCYMALARZ JACQUES LOUIS DAVID (CZYTAMY „ŻAK LUI DAWID”). TO JA OTWORZYŁEM DLA PUBLICZNOŚCI WILANOWSKIE MUZEUM. TYLKO W KTÓRYM TO BYŁO ROKU?...

6

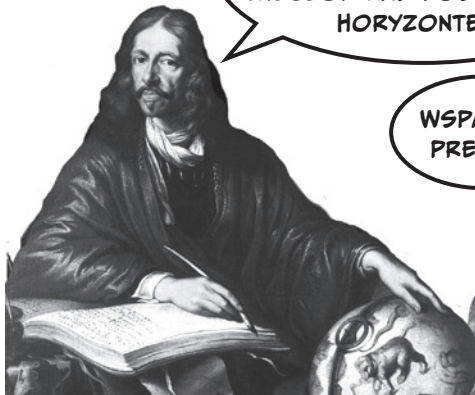
Zwykłe pole – choć w pięknym ogrodzie wokół pałacu w Wilanowie.

OTO PODPOWIEDZI!
PIERWSZA CYFRA – 100:100,
DRUGA CYFRA – PIERWIASTEK KWADRATOWY Z 64, TRZECIA CYFRA – W TEJ TEMPERATURZE ZAMARZA WODA W SKALI CELSJUSA, CZWARTA CYFRA – LICZBA WSZYSTKICH PALCÓW PRZECIETNEGO CZŁOWIEKA PODZIELONA PRZEZ 4.

TEN KRÓLEWSKI GWIAZDOZBIÓR MOŻECIE ODNALEŹĆ NA NIEBIE W LETNI WIECZÓR NAD POŁUDNIOWYM HORYZONTEM.

WSPANIAŁY PREZENT!

MÓJ KOCHANY WĄSACZU!

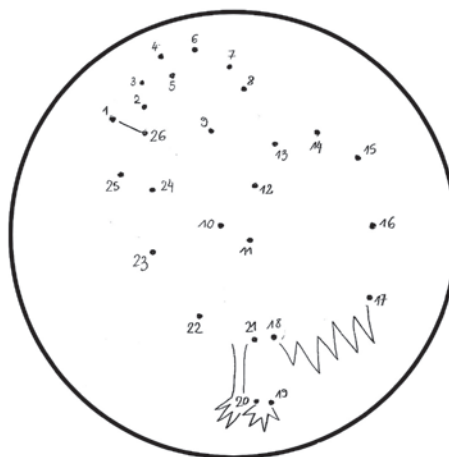

Gwiazdozbiór Tarczy zwać się winien właściwie Tarczą Sobieskiego, bo takie miano nadał mu jego odkrywca – słynny gdański astronom Jan Heweliusz. Gdańszczanin chciał tą nazwą upamiętnić herb króla. W gwiazdozbiorze znajduje się piękna gromada gwiazd. **Czy wie się ją Dzika Kaczka, Żółta Kaczka czy Szybka Kaczka?**

7

Czerwone światło na przejściu dla pieszych. Trzeba przeczekać jedną kolejkę!

9

8

Wędrując **TRAKTEM KRÓLEWSKIM** (a dokładniej ulicą Belwederską) docieramy do tego zakątka Warszawy, gdzie rozciąga się piękna zieleń parków Promenada i Morskie Oko oraz parku Szustrów. W ich sąsiedztwie znaleźć możemy ulicę Belgijską. Niegdyś w fabryce pana Gąseckiego produkowano tam słynne na całym świecie tabletki od bólu głowy. Zdobit je wizerunek pierzastego stworzenia, którego pianie kojarzyć się może ze wschodem słońca w wiejskiej okolicy. **Połączcie kropki, a dowiedzie się, o jakiego ptaka chodzi!**

10

Zielone światło na przejściu dla pieszych.
Możesz rzucić kostką jeszcze raz!

11

Zwykłe pole.
Można podrapać się po lewym uchu.

12

BELWEDER to pałacyk, którego nazwa znaczy po włosku „piękny widok”. Obok Belwederu w przeszklonym ni to garażu, ni to gablocie stoi niezwykle auto z 1934 roku, którym jeździł kilka razy marszałek Józef Piłsudski. Czarny lakier, białe ściany opon, dostojne kształty...

Odpowiedzcie na pytanie marszałka!

CZY TO CADILLAC,
BMW CZY FIAT?
ZAPOMNIAŁEM!

ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE

to jedno z najpiękniejszych miejsc w Warszawie. Warto zatrzymać się tu na dłużej. Nim powstała Warszawa na jednym z tutejszych pagórków stał gród, czyli drewniany zamek otoczony zapewne chałupami, warsztatami i zagrodami.

Jak zwał się książę z obrazka, który dawno temu władał grodem Jazdów i mazowiecką okolicą? [Ziemowit, Wilkowyj, Gruboskór, Pieprzoad]

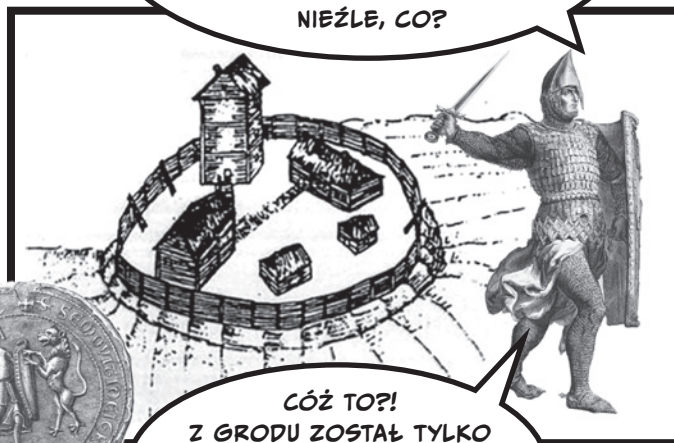
15

Trzynastka nie jest pechowa. Możesz rzucić kostką jeszcze raz!

16

Z górki na pazurki!
Rzucasz kostką jeszcze raz.

WITAJCIE! W XIII WIEKU
WŁADAŁEM TYM DREWNIANYM
GRODEM O NAZWIE JAZDÓW! JEDEN
Z MOICH SYNÓW - BOLESŁAW ALBO
KONRAD - ZAŁOŻYŁ WARSZAWĘ.
NIEŻLE, CO?

CÓŻ TO?!
Z GRODU ZOSTAŁ TYLKO
PAGÓREK! IDE SOBIE, ECH...
PO LEWEJ MACIE MOJĄ
PIECZĘĆ NA PAMIĄTKĘ.

14

Zwykłe pole.
Można zrobić głęboki
wdech i wydech.

13

17

ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE

W Pałacu na Wyspie na szklanej półce leżą dwie królewskie czekoladki z odcisniętą na nich królewską pieczęcią. Należały do króla, który właściwie założył Łazienki Królewskie (i rzeczywiście tu się kąpał, stąd nazwa Łazienek). **Jak zwał się ów król?** [Stanisław August Poniatowski, Władysław Jagiełło, Zygmunt Trzeci Waza]

↖
PRAWDZIWE
KRÓLEWSKIE
CZEKOLADKI

CZY TO
RZEŹBIARSKIE
DRZEWO TO WIERZBA
MAZOWIECKA, SOSNA
PODHALAŃSKA CZY
PALMA KOKOSOWA?

18

ŁAZIENKI KRÓLEWSKIE

Pod jakim wyrzeźbionym drzewem w Łazienkach Królewskich siedzi wyrzeźbiony kompozytor **Fryderyk Chopin?** (Czytamy Szopen, a piszemy Chopin po francusku, bo jego tata pan Mikołaj Chopin był Francuzem).

Zielone światło
na przejściu
dla pieszych.
Rzucasz kostką
jeszcze raz!

20

Zwykłe pole.
Można się
przeciągnąć.

19

JESTEM ZYGMUNT III WAZA
I LUBIŁEM TU ODSAPNĄĆ
OD OBOWIĄZKÓW. PRZECIEŻ NIE
MOGĘ STAĆ CAŁY CZAS
NA KOLUMNIE!

21

ZAMEK UJAZDOWSKI

To drugi królewski zamek w Warszawie. Mniejszy od tego u wrót Starego Miasta i mniej znany, był jednak przez wieki miejscem wypoczynku królów i królowych. **Rozwiążcie zagadkę od królowej Bony rodem z Włoch. Miała tu warzywnik!**

MAMMA MIA!
JAKIE SMAKOŁYKI!
KTÓRY TO NA RYSUNKU SELER,
A KTÓRY POR, POMIDOR
I PIETRUSZKA?

NAZYWAM SIĘ WIKTORIA KAWECKA
I BYŁAM KIEDYŚ SŁAWNĄ ŚPIEWACZKĄ.
WIECIE, ŻE W PARKU UJAZDOWSKIM STOI
MOJA WAGA OSOBOWA? ILE ONA MOŻE
MIEĆ LAT? PRZYJRZYJCIE SIĘ ZDJĘCIU.
MOŻECIE UŻYĆ LUPY!

JESTEM DZIWNA RZEŻBA.
STOJĘ SAMOTNIE NA GÓRCIE W PARKU
UJAZDOWSKIM. STWORZYŁ MNIE TADEUSZ
SIEKLUCKI, ALE MOJĄ NAZWĘ CHYBA ZAPOMNIANO.
MOŻE WY JAKĄŚ WYMYŚLIĆ?
NAJLEPIEJ OD JAKIEGOŚ
SMAKOWITEGO CIASTKA!

JESTEM FRANCISZEK SZANIOR,
PROJEKTOWAŁEM TEN PARK
I OŚWIADCZAM, ŻE ZA MOICH
CZASÓW DO TAKIEGO SKANDALU
BY NIE DOSZŁO!

22

PARK UJAZDOWSKI został otwarty
w 1896 roku. Jest nieduży, ale pełen
ciekawych rzeźb i zakamarków.
**Spójrzcie na obrazki i spróbujcie
odpowiedzieć na pytania!**

24

Zwykłe pole.
Można uśmiechnąć
się do kogoś miło.

Czerwone światło na
przejeździe dla pieszych.
Trzeba przeczekać
jedną kolejkę!

23

Niedaleko od Alei Ujazdowskich, u zbiegu ulic Fryderyka Chopina i Mokotowskiej mieszkał niegdyś słynny pisarz Henryk Sienkiewicz z żoną, panią Marią z Babskich. Pan Henryk miał w owym mieszkaniu ulubieńca, gadającego ptaka, który potrafił mówić „Goście przyszli!” oraz „Proszę siadać”. **Teraz pytanko – czy gadającym ptakiem był orzeł, szpak czy pelikan?**

25

Zwykłe pole. Można dorysować panu Henrykowi Sienkiewiczowi okulary.

26

Trakt Królewski uskrzydła! Rzucasz kostką jeszcze raz.

27

HENRYK
SIENKIEWICZ

DAJMY PTASZKOWI
OŁÓWEK, NIECH
ROBI NOTATKI DO
MEJ KSIĄŻKI!

CÓŻ ZA SPRYTNE
STWORZENIE!

MARIA
BABSKA

29

Czerwone światło na przejściu dla pieszych.
Trzeba przeczekać jedną kolejkę!

30

Spotkałeś przyjaciela
i przyjaciółkę na hulajnogach.
Podwiozą cię kawałek.
Rzucasz kostką aż dwa razy!

28

Zielone światło
na przejściu dla
pieszych. Rzucasz
kostką jeszcze raz!

32

Zwykłe pole. Można wyszczerzyć zęby jak wilk.

33

Wielka kałuża!
Trzeba przeczekać jedną kolejkę.

31

ULICA WILCZA nie wzięła swej nazwy od wyjących wilków, lecz od średniowiecznej rodziny nazwiskiem Wilk, która miała tu niegdyś pola uprawne. Wilkowie w XV wieku byli wójtami Starej Warszawy, czyli reprezentantami książęcej władzy. Nieopodal jest też ulica Krucza. **Jak myślicie, czy zwa ją tak od licznych tam niegdyś kruków czy od żab?**

34

Roboty drogowe i pól chodnika rozkopane!
Cofasz się o tyle pól, ile rzucisz kostką.

SKUMBRIE
W TOMACIE!
ALEŻ TO CIĘŻKIE!

35

KAMIENICA POD GIGANTAMI ma adres Aleje Ujazdowskie 24. Zbudowano ją w 1907 roku wedle projektu Władysława Marconiego dla artystycznej rodziny Strząteckich. Balkon nad jej wejściem podtrzymują dwaj giganci. **Jakie znacie słowa znaczące to samo, co gigant? Podajcie chociaż jedno!**

PLAC TRZECH

KRZYŻY powstał w XVIII wieku. Nazwę wywodzi od krzyży umieszczonych na starym kościele świętego Aleksandra i dwóch jeszcze starszych kolumnach.

Żeby nie było za łatwo – ile jest trzy razy dziewięć? Obliczcie w pamięci!

37

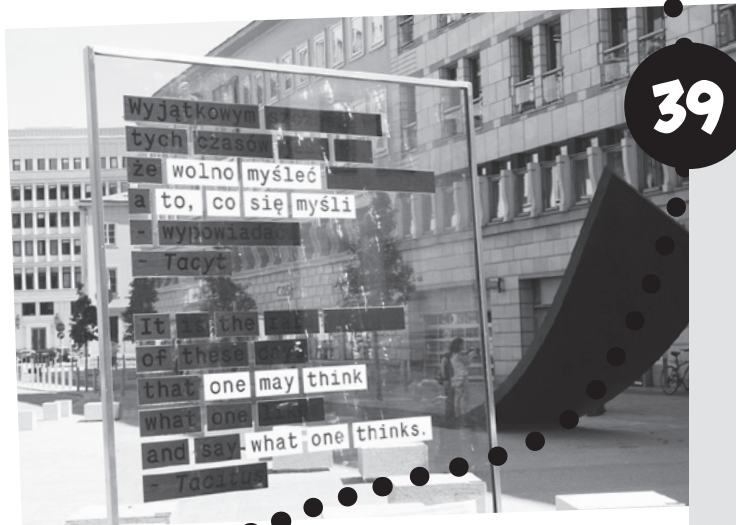
36

Zwykłe pole. Można zanucić „Włazł kotek na płotek i mruga”.

38

Gdzie tu dalej pójść?
Z placu Trzech Krzyży odchodzi dziewięć ulic!
Nie wiesz którą wybrać,
musisz przeczekać kolejkę...

39

NOWY ŚWIAT nieopodal placu Trzech Krzyży sąsiaduje z uliczką o nazwie wziętej od małych, zębatych stworków. **Czy jest to ulica Mysia, Szczurkowa czy Świnkomorska?** Dorostym przypomnijmy, że w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej mieścił się tu dość paskudny urząd cenzury. Obecnie stoi tu pomnik Memoriał Wolnego Słowa.

40

Tu trzeba uważać i na rowery, i na pieszych. Na wszelki wypadek przeczekaj jedną kolejkę.

41

Ha! Dwa zielone światła pod rząd. Rzuć kostką jeszcze raz!

42

Zwykłe pole. Można policzyć głośno od osiemnastu do jedenastu.

43

RONDO z palmą nazywa się rondem marszałka **DE GAULLE'A** (czytamy „degola”), który był Francuzem i za młodu mieszkał w pobliżu. Krzyżują się tu ulice Nowy Świat i Aleje Jerozolimskie. Palmy – choć nie rosną w Polsce – rosną nad Morzem Śródziemnym, na przykład w Izraelu, który jest ojczyzną Żydów. W XVIII wieku ulica Aleje Jerozolimskie prowadziła do żydowskiego osiedla zwanego Nową Jerozolimą, a palma jest poniekąd jego upamiętnieniem.
Hmm... wymieńcie cztery egzotyczne owoce!

JESTEM PALMA
DAKTYLOWA! STOJĘ SOBIE
NA RONDZIE. NIEKTÓRZY MYŚLĄ,
ŻE DA SIĘ ZE MNIE ZERWAĆ
OWOCE, ALE JESTEM
SZTUCZNA!

Mijasiz wycieczkę
turystów. Czekasz
jedną kolejkę.

44

Zwykłe pole.
Można wziąć
łyk wody.

45

Akurat podjechał autobus!
Rzuć kostką jeszcze raz!

47

Zwykłe pole.
Można odsapnąć.

48

PAŁAC KOSSAKOWSKICH ma adres Nowy Świat 11. Niegdyś mieściła się tu restauracja, w której bywał hrabia Ksawery Branicki, przedostatni właściciel pałacu w Wilanowie. Był bogaty, ale podobno skąpy, i na przyjęciach kazał podawać gościom tylko gotowane ziemniaki ze zsiadłym mlekiem. **Ile (mniej więcej) czasu powinno się gotować ziemniaki? Minutę, dwadzieścia minut czy cztery godziny?**

46

NIE LUBIŁEM WYDAWAĆ
PIENIEDZY NA SMAKOŁYKI,
ALE BYŁEM SŁYNNYM
PRZYRODNIKIEM. ZA CIEKAWY
OKAZ MOGŁEM ZAPŁACIĆ
WOREK ZŁOTA!

49

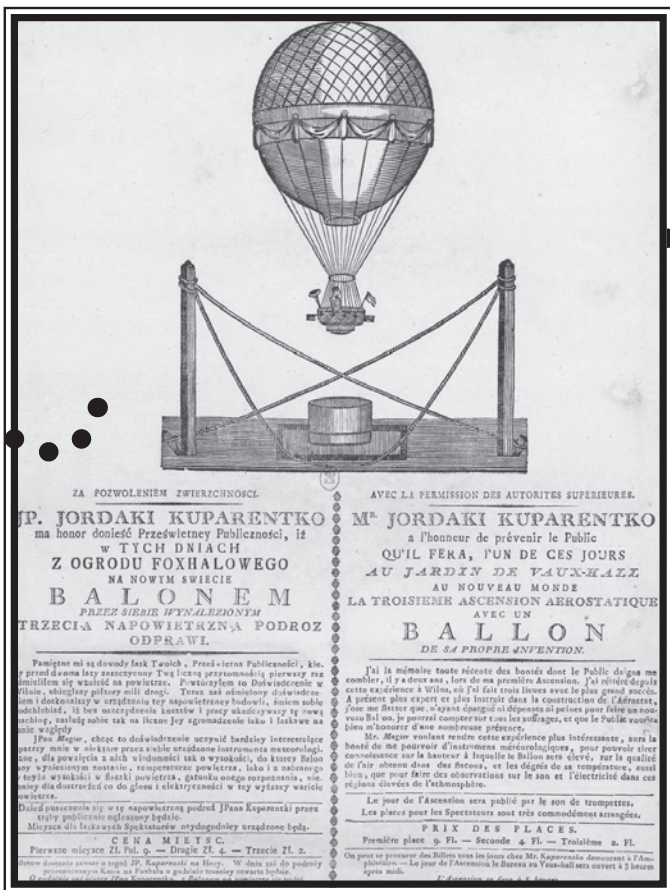
Zwykłe pole.
Można coś
przegryźć.

50

W **PAŁACU
KOSSAKOWSKICH**,
na samej górze po
prawej stronie mieszkał
kiedyś słynny malarz
Władysław Podkowiński.
**Spróbujcie narysować
obok coś ładnego
– może kwiatek?**

PAŁAC KOSSAKOWSKICH

53

Zwykłe pole.
Można pokiwać
małym palcem
lewej dłoni.

54

Zielone światło
na przejściu dla
pieszych – rzucasz
kostką jeszcze raz!

55

Z bramy kamienicy
wyjeżdża auto.
Musisz poczekać
jedną kolejkę!

56

Pech! Cofasz
się tyle pól, ile
rzucisz kostką.

UWAGA SAMOCHÓD

57

KAMIENICA POD ADRESEM

NOWY ŚWIAT 35 należała dwieście lat temu do Karola Bürgera, kasjera generalnego dyrekcji poczt. Zaglądając przez bramę na dziedziniec dostrzec możemy całkiem sporą rzeźbę pewnego leśnego zwierzęcia.

Czy jest to jeleń, żubr czy niedźwiedź?

58

Słodycze nie są bardzo zdrowe, ale w połowie wyprawy czas na lody. Są tak smaczne, że... tracisz kolejkę!

59

Zwykłe pole. Można mlasnąć z zadowoleniem.

BRUDNOPIS

Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych „Złota Kaczka”

60

Na ścianie kamienicy pod adresem **NOWY ŚWIAT 57** znaleźć można tablicę upamiętniającą kawiarnię „Pod Pikadorem”. Założyli ją w 1918 roku poeci i przyjaciele wymienieni na tablicy. **Dorośli niech teraz uzupełni imiona na zdjęciu, a nie-dorośli niech ułożą króciutkie wierszyki z rymami do następujących wyrazów:** GŻEGŻÓŁKA (to taki ptaszek, kukułka), PRÓG, OŁÓWEK! Na przykład do wyrazu OKULARY można by ułożyć „Dziadek jest stary i nosi okulary”. Spróbujcie!

61

Jeśli wędrując ulicą **NOWY ŚWIAT** dotrzemy do jej **SKRZYŻOWANIA Z ULICĄ ORDYNACKĄ** i jeśli spojrzymy w głąb Ordynackiej, dostrzeżemy mury i dach starego pałacu. Wedle legendy mieszkała niegdyś w jego podziemiach Złota Kaczka, czyli księżniczka zaklęta przez paskudnego czarnoksiężnika. Na szczęście odczarował ją i uratował szewczyk Lutek, a potem żyli długo i szczęśliwie. **Jak nazywa się ulica, przy której stoi pałac Złotej Kaczki?** Odpowiedź skrywa polski alfabet: 26 litera alfabetu, 1 litera alfabetu, 17 litera alfabetu, 14 litera alfabetu, 1 litera alfabetu.

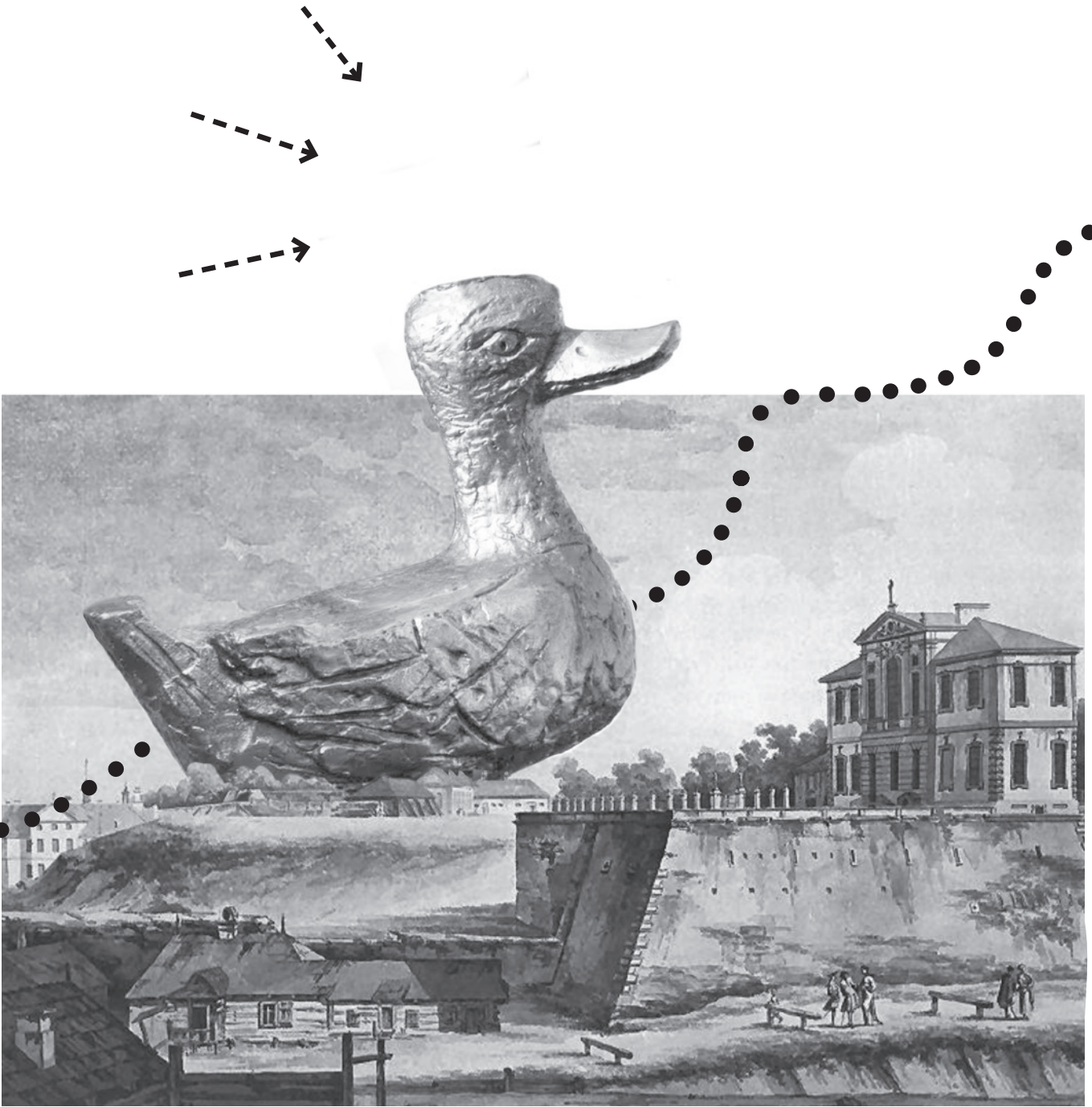
62

Zwykłe pole. Spróbujcie powiedzieć „W czasie suszy szosa sucha”.

63

Dziś w pałacu mieści się **MUZEUM FRYDERYKA CHOPINA** (czytamy „Szopena”). **Dorysujcie Złotej Kaczce koronę i pokolorujcie całość jak należy!**

Warto wiedzieć, że pałac powinno się zwać pałacem Gnińskich – od XVII-wiecznych inwestorów, którzy zatrudnili do jego zaprojektowania słynnego architekta Tylmana z Gameren. Początkowo miał być znacznie większy – dość rzec, że to, co widzimy, miało być pałacową kuchnią! Niestety, Gnińskim zabrakło pieniędzy...

Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych "Złota Kaczka"

JAKI DZIŚ DZIEŃ?

DZIŚ.

TO MÓJ
ULUBIONY DZIEŃ.

Ulica
Kubusia
Puchatka

64

ŚWIĘTOKRZYSKA

to ulica, która krzyżuje się z ulicą Nowy Świat. Pod Świętokrzyską przebiega druga linia warszawskiego metra. Nieopodal zaś znaleźć możemy uliczkę... Kubusia Puchatka! Jej nazwę wybrały dzieci, poproszone o to przez dziennikarzy gazety „Express Wieczorny” wiele, wiele lat temu (czyli w 1954 roku).

**I tu zadanie dla was – kogo trzyma za łapkę miś, który tak lubi słodki miodek?...
Dorysujcie Puchatkowi towarzysza na kartce obok.**

Zielone światło na przejściu dla pieszych. Rzucasz kostką jeszcze raz!

65

Zwykłe pole. Można obok narysować małego żuczka.

66

Czerwone światło na przejściu dla pieszych. Trzeba przeczekać jedną kolejkę!

67

Zwykłe pole. Można spróbować dotknąć własnego nosa własnym językiem.

68

69

Zwykłe pole. Można pójść do łazienki, jeśli ktoś musi.

Przez trudy do gwiazd –
rzuć kostką jeszcze raz!

71

NAD

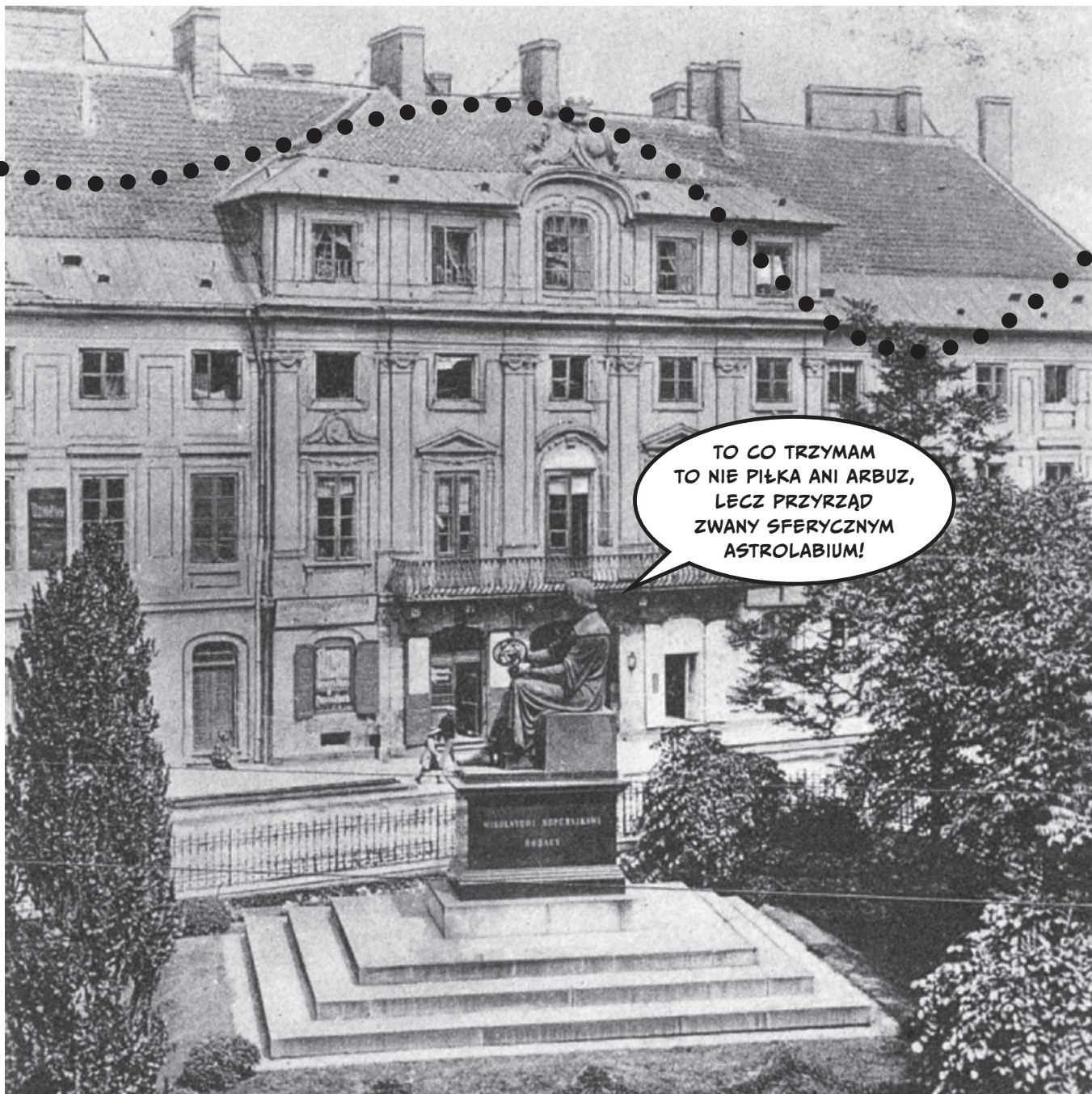

CARASSIUS CARASSIUS

70

Pomnik Mikołaja Kopernika wykonał przed dwustu laty znakomity rzeźbiarz duński Bertel Thorvaldsen, a odstonięty został w 1830 roku. Zaraz... kim właściwie był Mikołaj Kopernik i co twierdził o Ziemi i Słońcu? A teraz zadanie dla dorosłych – w epoce Henryka Sienkiewicza miejsce parkingu obok pomnika Kopernika zajmował pałac, zbudowany dla pana Kazimierza o rybim nazwisku, marszałka króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. W parterze pałacu znajdował się najpodlejszy bodaj szynk w całej ówczesnej Warszawie. Podawano tam na przykład trunki zaprawione kwasem siarkowym! **Jak nazywał się ów „pub”?** Rozwiążcie dwuwyrazowy rebus.

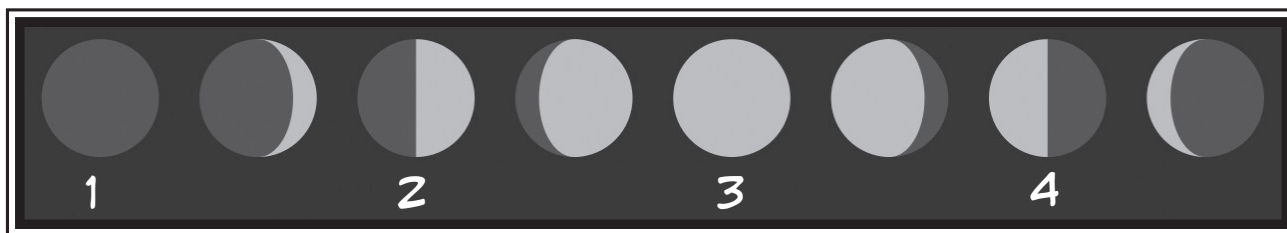

TO CO TRZYMAM
TO NIE PIŁKA ANI ARBUZ,
LECZ PRZYRZĄD
ZWANY SFERYCZNYM
ASTROLABIUM!

BAZYLIKA ŚWIĘTEGO KRZYŻA sięga korzeniami XVII wieku, choć i wcześniej stała tu kaplica. **Spójrzcie na stary obraz namalowany przez pana Canaletto i odpowiedzcie na pytanie przechodnia.**

PANIE KOCHANY, SZUKAM BAZYLIKI ŚWIĘTEGO KRZYŻA, ALE MAM KIEPSKIE OKULARY I NIEWYRAŹNIE WIDZE. ILE WIEŻ ZDOBI ŚCIANĘ KOŚCIOŁA OD STRONY ULICY KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE? DWIE, TRZY CZY CZTERY?

73

U zbiegu ulic **KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE** i **NOWY ŚWIAT**, nieopodal pomnika Kopernika, miał ponoć niegdyś – w XIX wieku – swój zakład fryzjerski pan o nazwisku Maczucki. Na szyldzie nad zakładem wypisana była reklama: „Pełnię wskazują niebiosy, panowie – trzeba strzyc włosy! Także nów wskazują nieba, panowie – strzyc włosy trzeba!” **Zaraz zaraz, spróbujcie przyporządkować nazwy faz Księżyca** (czyli jego jasnych części widocznych z Ziemi, a zmieniających się z upływem każdego miesiąca) **do obrazków!**

- PEŁNIA (KSIEŻYC JEST PO PRZECIWNEJ STRONIE ZIEMI NIŻ SŁOŃCE, WSPANIAŁE OŚWIETLONY)
- NÓW (KSIEŻYC JEST MIĘDZY SŁOŃCEM I ZIEMIĄ, POZOSTAJE W CIENIU I GO NIE WIDAĆ)
- PIERWSZA KWADRA (KSIEŻYC ROBI SIĘ „WIEKSZY”)
- OSTATNIA KWADRA (KSIEŻYC ROBI SIĘ „MNIEJSZY”)

74

Pełno turystów na chodniku, trzeba poczekać jedną kolejkę aż wycieczka przejdzie.

Zwykłe pole. Można powiedzieć jakąś wylicznankę.

75

76

UNIwersytet

WARSZAWSKI został założony w 1816 roku. Na jego teren prowadzi z ulicy Krakowskie Przedmieście piękna, stara brama. Zdobia ją posągi bogiń Ateny i Uranii oraz uniwersytecki orzełek. Odpowiedzcie na jego pytanie! Za uniwersytecką bramą wśród zieleni i starych budynków znaleźć można rzeźbę Wiecznego Studenta Sławka. **Cóż to za sprawa z podeszwą jego buta?**

JESTEM ORZEŁEK
UNIwersYTECKI!
DOWIEDZCIE SIĘ KONIECZNIE,
ILE GWIAZDEK MNIE OTACZA!
MOŻECIE DORYSOWAĆ
JE OŁÓWKIEM!

CZY NA PODESZWIE
MOJEGO BUTA JEST BUŻKA
UŚMIECHNIĘTA, SKRZYWIONA
CZY W OKULARACH?

Zwykłe
pole.
Uff.

77

Zwykłe,
najzwyklejsze
pole.

80

Zielone światło
na przejściu dla
pieszych – rzucasz
kostką jeszcze raz!

81

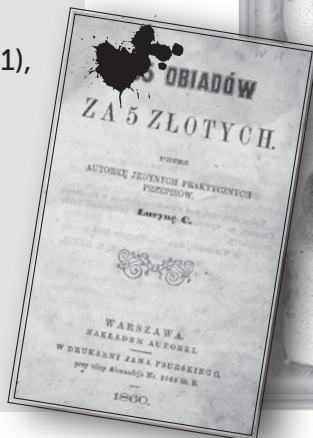
79

Czerwone światło na przejściu
dla pieszych – trzeba
przeczekać jedną kolejkę!

78

Jak każdy dorosły chyba przyzna, przyrządzanie smacznych, zdrowych i tanich posiłków to prawdziwa sztuka. Mistrzynią w tym względzie była pani Lucyna Ćwierczakiewiczowa (1826–1901), która mieszkała przy **ULICY KRÓLEWSKIEJ**. Ile obiadów za pięć złotych proponowała w swej słynnej książce? Podpowiedź – spójrzcie w kalendarz zwykłego roku, nie przestępnego!

JAK ODŚWIEŻYĆ STARE MASŁO? KIEDY NAJLEPIEJ KUPOWAĆ POMARAŃCZE? DO CZEGO DODAWAĆ WANILIE? CO TO JEST MAZAGRAN I JAK SIE GO PODAJE? TO WSZYSTKO W MOJEJ KSIĄŻCE!

82

**DOM KOPNIĘTY
i DOM BEZ KANTÓW**

stoją po dwóch stronach ulicy Królewskiej. Dom Kopnięty jest niższy i nieco odsunięty od Krakowskiego Przedmieścia, jakby go olbrzym kopnął. Dom bez Kantów jest wysoki i nie ma kantów, czyli narożników.

Spójrzcie na mapę w Internecie albo na plan Warszawy, a na pewno sobie poradzicie!

83

Od tyłu zabytków zakręciło ci się w głowie. Cofasz się o tyle pól, ile rzucisz kostką.

HEJ, TO JA, FRYDERYK CHOPIN!
URODZIŁEM SIĘ W ŻELAZOWEJ WOLI,
ALE DZIECIŃSTWO I MŁODOŚĆ SPĘDZIŁEM
W WARSZAWIE. WIECIE, ŻE MIAŁEM TRZY
SIOSTRY? NAZYWAŁY SIĘ LUDWIKA,
IZABELLA I EMILIA.

84

KOŚCIÓŁ SIÓSTR

WIZYTEK to oryginalne barokowe arcydzieło (barok zaś to dawny rodzaj sztuki lubiący mnóstwo rzeźb, zwariowanych ozdób i złota). Grał tu niegdyś na organach nastoletni Fryderyk Chopin (chodził wtedy do liceum). Skoro zakonnice zwane wizytkami wywodzą się z Francji, tata Fryderyka był Francuzem i uczył języka francuskiego, to i wy **spróbujcie powiedzieć po francusku „dzień dobry”!**

Zupełnie
zwykłe pole.

85

Najzwyklesze ze zwykłych pól.

86

HOTEL EUROPEJSKI

i **HOTEL BRISTOL** to dziarscy starszycy wśród warszawskich hoteli. Europejski działa od stu kilkadziesiąt lat, Bristol otwarto w 1901 roku. Teraz dwa pytania.

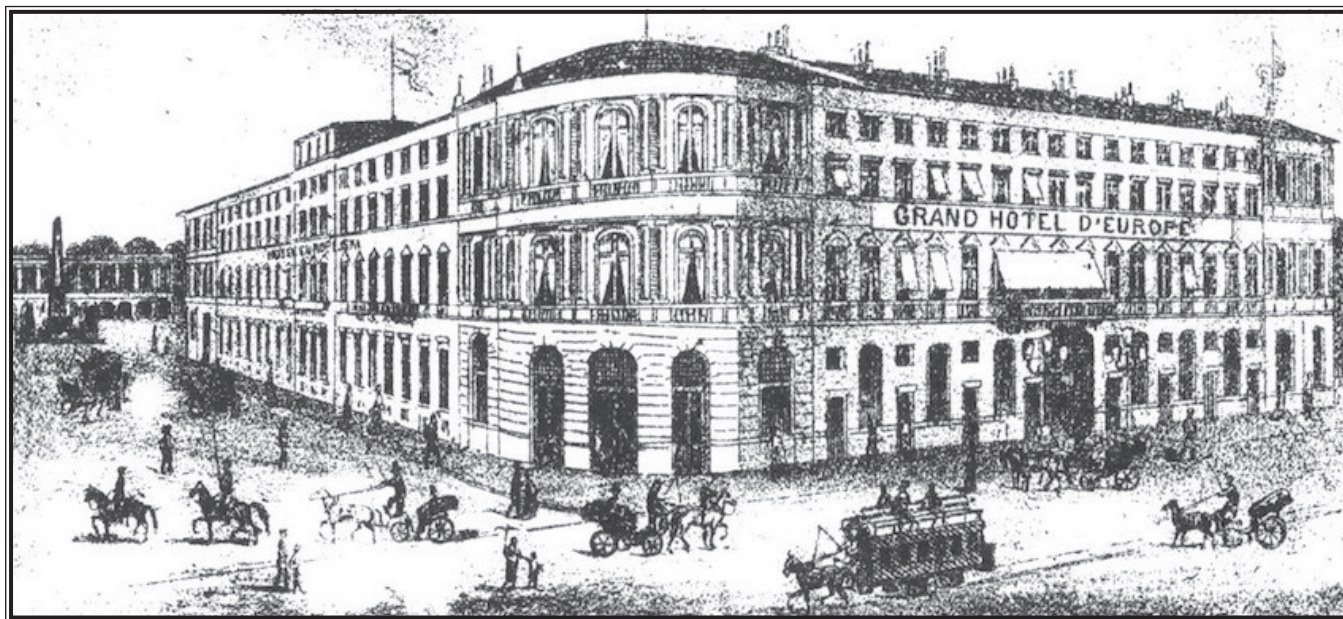
W którym roku uruchomiono w Hotelu Europejskim pierwszą w Warszawie windę osobową?

Podpowiedź: ile to jest $2021 - 144 = ?$

Ile kilometrów na godzinę osiągały samochody elektryczne dla gości w Hotelu Bristol sto lat temu? Podpowiedź: $200 : 10 = ?$

W GŁĘBI HOTEL BRISTOL

HOTEL EUROPEJSKI

88

PAŁAC PREZYDENCKI jest największym z dawnych prywatnych pałaców warszawskich i powstał w czasach królów i królowych, a nie prezydentów. Mieszkała w nim bogata rodzina Radziwiłłów oraz księżna Aleksandra Zajączkowa, która ponoć – by osiągnąć wieczną młodość – mroziła się sypiając na łożku zrobionym z brył lodu. W tamtych też czasach, dokładniej w 1818 roku, zagrał tu swój pierwszy koncert Fryderyk Chopin. Był jeszcze dzieckiem. **Ile miał wtedy lat? Hmm... a którą literą w jego imieniu i nazwisku jest litera „K”?**

W kinie „Kultura” grają ciekawy film. Czekasz jedną kolejkę.

89

Coraz bliżej mety!
Rzuć kostką jeszcze raz.

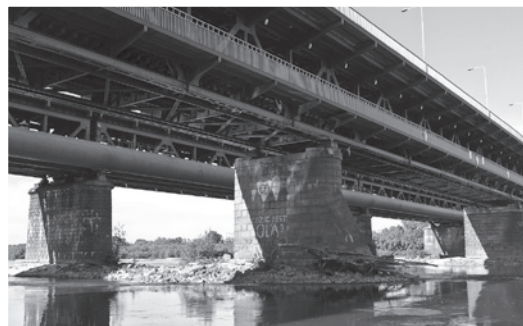
90

Nieopodal Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu (umieszczonego w starym pałacu Potockich) stoi sobie pod adresem Krakowskie Przedmieście 19 kamienica, którą zbudowano w 1907 roku dla jubлера Juliana Wapińskiego. W 1929 roku złodzieje w biały dzień wybili szybę w wystawie jubilerskiego sklepu, chwycili wspaniałą brylant i czmychnęli. Jeden z nich zgubił jednak but i to wystarczyło, by detektywi i policjanci śladem buta trafili do kryjówki rabusiów. Brylant odzyskano – ukryty był pod mostem Księcia Józefa Poniatowskiego. **Teraz zadanie – spróbujcie dopasować nazwy mostów do zdjęć!**

MOST GDAŃSKI

MOST PONIATOWSKIEGO

MOST ŚWIĘTOKRZYSKI

OJ, PRZEPRASZAM,
ZDAJE SIĘ ŻE ZASŁONIŁEM
KAWAŁEK KOŚCIOŁA!

Warszawa

Kościół św. Józefa

92

W tej części Krakowskiego Przedmieścia stoją obok siebie pomnik Adama Mickiewicza z 1898 roku i XVIII-wieczny kościół zwany pokarmelickim (bo kiedyś mieszkali tu zakonnicy zwani karmelitami, ale to było dawno temu). **Dwa pytania! Pierwsze – czy Adam Mickiewicz był słynnym poetą, piosenkarzem czy piłkarzem? Drugie – czy na kościele pokarmelickim jest zielona kula, zielona piramida czy zielony klocek?**

93

Zwykłe pole.
Można
zachichotać.

Kamienica pod adresem Krakowskie Przedmieście 41 zwie się **KAMIENICĄ KRAWCÓW**. Na jej ścianie wisi tablica upamiętniająca Władysława Reymonta, który żył ponad sto lat temu i nim został słynnym pisarzem robił różne rzeczy, między innymi był właśnie krawcem. **Dopasujcie trzy czynności do trzech różnych zawodów!**

KRAWIEC

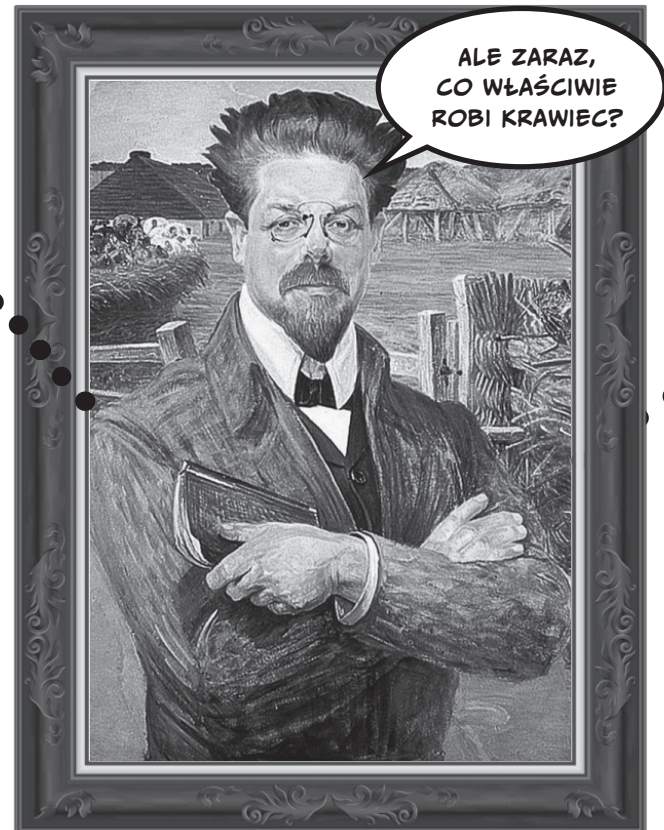
SZYJE SIODŁA

SZEWC

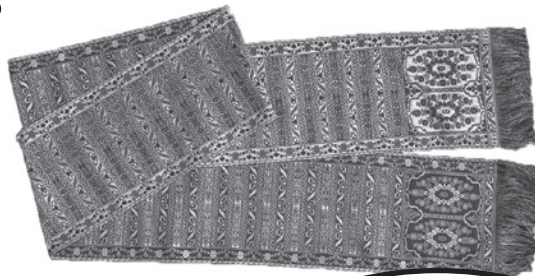
RYMARZ

SZYJE BUTY

SZYJE GARNITURY

Na południe od placu Zamkowego znajdziemy **ULICĘ MIODOWĄ**. Jej nazwa przypomina dawne czasy, gdy cukier był niezwykle drogi, wszystko słodzono miodem, a desery przyrządzali nie cukiernicy, lecz miodownicy, którzy tu właśnie mieszkali. Mieszkał tu także pan Jakub, który produkował długie pasy kontuszowe (kontusz to był jakby płaszcz). Niegdyś takie kolorowe pasy przypominające plażowe ręczniki wiązali sobie na brzuchach modni szlachcice, czyli potomkowie średniowiecznych rycerzy. **Jak odszyfrować nazwisko pana Jakuba? Trzeba je przeczytać w lustrze...**

PAS KONTUSZOWY

W ŻADNYM RAZIE,
PANIE BRACIE! NAJLEPSZE
PASY SĄ Z WARSZAWY,
OD PANA JAKUBA... NO, JAK
MU TAM NA NAZWISKO,
ZAPOMNIAŁEM...

JA TAM UWAŻAM,
ŻE NAJLEPSZE PASY
KONTUSZOWE SĄ
ZAGRANICZNE!

96

Zwykluteńkie pole.

Naprzeciwko ulicy Miodowej, na ścianie budynku pod adresem **KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 66** znajduje się tablica przypominająca, że niegdyś chodziła tu do szkoły Maria Skłodowska-Curie (czytamy „kiri” – ten kawałek nazwiska miała po swoim mężu, panu Piotrze Curie). **Pani Maria była niejadkiem, ale przepadała za pewnym deserem. Jakim? Spójrzcie na obrazek!**

97

MNIAM MNIAM!
CO ZANURZYŁABYM
W CZEKOLADZIE I ZJADŁA
JAKO MÓJ ULUBIONY DESER?...
ZGADNIJCIE!

Bezpiecznie
na przejściu
dla pieszych.
Rzucasz kostką
jeszcze raz!

98

MIŁO, ŻE MNIE
ODWIEDZILIŚCIE!
HM, TE POWŁÓCZYSTE
STAROŻYTNE SZATY SĄ
NAWET WYGODNE.

Samochód na
przejściu dla
pieszych – czekasz
jedną kolejkę!

99

100

Na południe od placu Zamkowego stoi **KOŚCIÓŁ ŚWIĘTEJ ANNY**. Jego fasadę, czyli najważniejszą ścianę, tę ogladaną przez turystów spacerujących Krakowskim Przedmieściem, zdobią posągi sławnych świętych opisanych w Biblii. Jeden z posągów jednak nie przedstawia świętego, lecz... króla Stanisława Augusta Poniatowskiego! Ten sam nos, te same długie włosy, orzeł u stóp... W ten sposób podziękowano królowi za sporą sumę pieniędzy, które przeznaczył na ukończenie świątyni. **Ale zaraz – który z posągów jest tym z królewską buzią? Patrząc od strony ulicy i licząc od lewej – pierwszy, drugi, trzeci czy czwarty?**

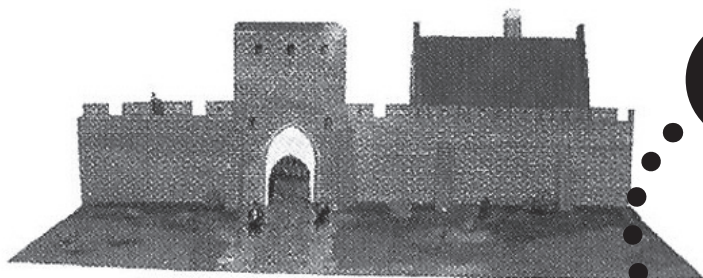
102

Konieczny
odpoczynek!
Czekasz kolejkę.

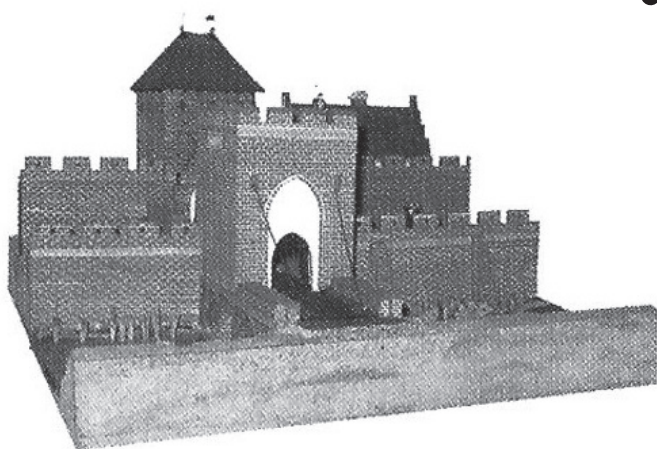
103

Wiatr w oczy!
Czekasz kolejkę.

101

BRAMA WYGLĄDAŁA W XVI WIEKU TAK...

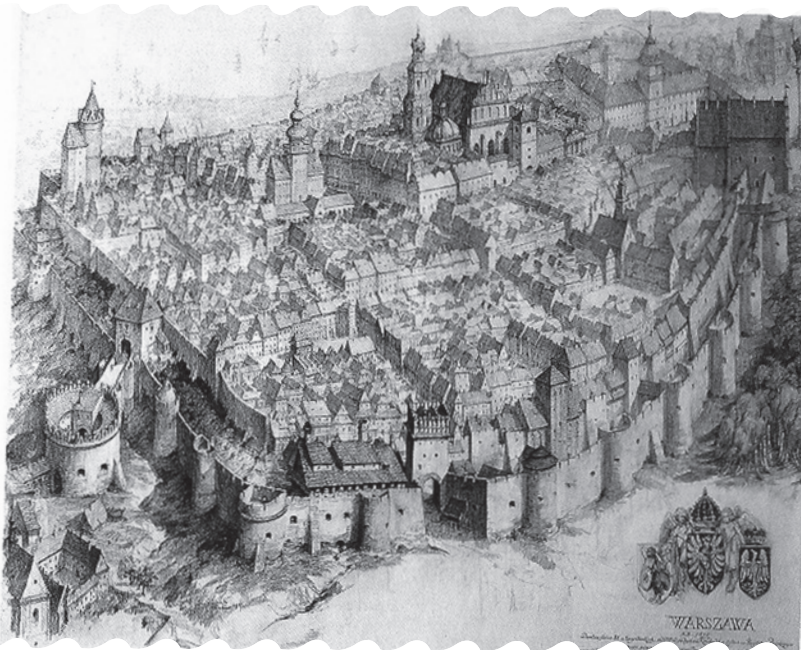

...A W XV WIEKU TAK.

PLAC ZAMKOWY u wrót Starego Miasta i Zamku Królewskiego nie zawsze – o dziwo – był placem. W czasach średniowiecza, czyli w czasach rycerzy i księżniczek stały tu mury i brama, przez którą wchodziło się na Stare Miasto lub z niego wychodziło. **Czy brama ta nazywała się Gdańską, Krakowską czy Zakopiańską?**

Dla dorosłych – brama istniała do początków XIX wieku, kiedy władze miasta zdecydowały o wyburzeniu średniowiecznych zabudowań i wytyczeniu placu Zamkowego.

TAK WYGLĄDAŁA
WARSZAWA W XVII WIEKU

104

Zwykłe pole u stóp Zamku Królewskiego.

105

Zwycięstwo!!!

KONIEC!
GRATULACJE!

Odpowiedzi:

5. 1805 rok.
7. Dzika Kaczka.
8. Kogut – mówiono „proszki (albo tabletki) z kogutkiem”.
12. Amerykański Cadillac 355D Fleetwood Special.
15. Ziemowit (właściwie zapewne Siemowit).
17. Stanisław August Poniatowski.
18. Wierzba mazowiecka.
21. U góry od lewej: pomidor, por, pietruszka. U dołu od lewej: seler (i dodatkowo cebula ze szczypiorkiem).
22. Waga jest z 1912 roku, w 2021 roku ma zatem 109 lat. Na rzeźbę mówią „Ciastko z dziurką”, może być „Obwarzanek” albo cokolwiek smacznego i deserowego!
25. Szpak. Orty i pelikany chyba nie potrafią naśladować ludzkiego głosu.
31. Zwano ją tak od żab. Kiedyś mówiono bowiem, że żaby nie rechocą ani kumkają, lecz „krukają”!
35. Może być olbrzym, wielkolud, kolos.
37. $3 \times 9 = 27$.
39. Mysia.
43. Cytryna, banan, kiwi, liczi, durian, ananas, marakuja...
46. Dwadzieścia minut.
52. Jean-Pierre Blanchard (czytamy zan pier blanszard) frunął balonem.
57. Jeleń. Stworzył go niemiecki artysta Johann Robert Korn w 1909 roku.
60. JAROSŁAW Iwaszkiewicz, JULIAN Tuwim.
61. Tamka.
64. Puchatek trzyma za łapkę Prosiaczka.
70. Szynk nazywał się „Pod Karasiem” i mieścił się na parterze (na ilustracji trochę na lewo od Kopernika).
72. Dwie wieże.
73. 1 – nów, 2 – pierwsza kwadra, 3 – pełnia, 4 – ostatnia kwadra.
76. Wokół orzełka jest pięć gwiazdek symbolizujących pięć pierwszych wydziałów uniwersyteckich, a Wieczny Student Stawek ma na podeszwie buta uśmiechniętą buźkę (można sprawdzić samemu za pomocą lusterka!).
78. 365.
82. Dom Kopnięty stoi po południowej, a Dom bez Kantów – po północnej stronie ulicy Królewskiej.
84. Piszemy „bonjour”, czytamy mniej więcej „bonżur”.
87. Pierwszą w Warszawie windę osobową uruchomiono w Hotelu Europejskim w 1877 roku, a samochody (właściwie omnibusy) elektryczne dla gości w Hotelu Bristol osiągały prędkość 20 kilometrów na godzinę.
88. Fryderyk miał wtedy 8 lat (tak zazwyczaj się podaje).
91. Od góry: most Świętokrzyski, most Gdański, most Poniatowskiego.
92. Adam Mickiewicz był oczywiście słynnym poetą, a na kościele jest zielona kula. Kiedyś mówiło się na nią „bania”. Jeśli kogoś bolał ząb i spuchł policzek, albo ktoś się objadł fasolki i spuchł brzusek, mówiło się „spuchł jak karmelicka bania”.
94. Krawiec szyje garnitury, szewc szyje buty, rymarz szyje siodła.
95. Paschalis.
97. Wiśnie w czekoladzie.
100. Posąg z twarzą króla jest pierwszy od lewej.
101. Brama zwata się Krakowską.

Copyright © 2021 by Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych „Złota Kaczka”

Warszawa 2021

978-83-938686-3-6

Wydawca

Stowarzyszenie Przewodników

Turystycznych „Złota Kaczka”

www.zlotakaczka.waw.pl

+48 692 002 170

Dyplom

za ukończenie planszówki

otrzymuje

Wytnij i powieś na ścianie :)

